

dokümanı kapsamında bulunan birim fiyat tarifleri ile yaklaşık maliyetin tespitinde ve aşırı düşük tekliflerin sorgulanması aşamasında kullanılan analiz formatlarının birbirleri ile uyumlu olmadığı, her ikisinde olması gereken malzeme ve işçilik miktarları bakımından farklılıklar bulunduğu, bu durumun, tekliflerini ihale dokümanı kapsamında bulunan birim fiyat tariflerini dikkate alarak hazırlayan isteklilere etki edeceği, bu etkinin teklifi sınır değer üzerinde bulunan istekliler

ile teklifi sınır değer altında kalan istekliler için aynı olması gerektiği, ancak somut durumda aktarılan tespitler dikkate alındığında birim fiyat tariflerine uygun ve uyumlu olmayan analizler kullanılarak açıklama istenilmesinin teklifi sınır değerin altında kalan ve bahse konu analizlere dayanarak teklifine açıklama getiren istekliler lehine fiyat avantajı oluşturabileceği değerlendirilmiş, aşırı düşük teklif açıklamalarında kullanılan analizlerin birim

fiyatlar tariflerine uygun şekilde hazırlanmak suretiyle teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması istenmesi yönünde düzeltici işlem tesis edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır

Toplantı No : 2019/010

Gündem No : 11

Karar Tarihi : 27.02.2019

Karar No : 2019/UY.I-287

BAŞVURU SAHİBİ:

Msm Altyapı İnşaat Enerji Petrol Madencilik Nakliyat Gıda Sanayi Ticaret Anonim Şirketi,

İHALEYİ YAPAN İDARE:

DSİ 2. Bölge Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:

2018/592965 İhale Kayıt Numaralı "Gördes Barajı Sağ Sahil Zemin İyileştirilmesi 2 Kısım" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

DSİ 2. Bölge Müdürlüğü tarafından 21.12.2018 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Gördes Barajı Sağ Sahil Zemin İyileştirilmesi 2 Kısım" ihalesine ilişkin olarak Msm Altyapı İnşaat Enerji Petrol Madencilik Nakliyat Gıda Sanayi

Ticaret Anonim Şirketinin 24.01.2019 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 30.01.2019 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 07.02.2019 tarih ve 5842 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 07.02.2019 tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2019/169 sayılı itirazın şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazın şikâyet dilekçesinde özetle, idarece 28.12.2018 günü, yaklaşık maliyetin %80'lik kısmına tekabül eden GÖRDES-01, GÖRDES-05, GÖRDES-08 ve GÖRDES-10 poz numaralı iş gruplarına ilişkin olarak teklifi sınır değerinin altında kalan isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği, idare tarafından belirlenen iş gruplarının toplam tutarının, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü birim fiyatları dikkate alınarak hesaplanması durumunda yaklaşık maliyetin %80'ini oluşturduğu, ancak anılan iş gruplarından malzeme, makine, işçilik ve nakliyelere ilişkin analiz miktarları azaltılarak 04.01.2019 tarihinde ikinci kez aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği, analiz miktarlarının düşürülmesi sebebiyle anılan iş gruplarının toplam tutarının yaklaşık maliyete oranının %58'e düştüğü, dolayısıyla Kamu İhale Genel Tebliği'nde öngörülen %80 oranına ulaşamadığı ve açıklama istenmesi gereken iş kalemlerinden bazıları için açıklama istenilmediği,

-Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.2.2'nci maddesi gereği, analizlerdeki işçilik girdi tutarları analiz toplamının %3'üne eşit veya altında olsa dahi, bunların açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamayacağı, GÖRDES-01, GÖRDES-08 ve GÖRDES-10 iş kalemlerinde olması gerekenden düşük işçilik miktarları üzerinden açıklama istendiği ve işlemin uygun olmadığı, GÖRDES-10 "HDPE Esaslı Geomembran + Çift Kat

Geotekstil Kaplama Yapılması" iş kaleminde geotekstil keçenin temel girdi olarak kabul edildiği, ancak işçilik miktarına ilişkin açıklama istenilmesi gerekirken bunun yapılmadığı,

-Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin dokuzuncu maddesinin (d) fıkrası ile Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.2.2. ve 45.1.2.3. ve Sözleşme Tasarısı'nın 8.2.1'inci maddelerinin idare tarafından dikkate alınmadığı ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun temel ilkelerine aykırı davranıldığı, şöyle ki;

a- GÖRDES-01 poz numaralı "Açıkta Kazı Yapılması" iş grubuna ilişkin birim fiyat tarifi gereği kaplama betonu yapılmadan önce röpriz, şev düzeltilmesi ve güzergahtaki ağaçların kesilmesi imalatlarının yapılması gerektiği, dolayısıyla söz konusu iş kaleminin içerisinde B-15.040, B-15.041, B-15.326, B-15.327, B-15.380, B-15.381 ve 14D./1-2 birim fiyatlarının bulunması gerektiği, ancak idare tarafından yalnızca B-15.301, B-15.306 ve B-15.310 birim fiyat analizleri üzerinden aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği,

b-GÖRDES-08 poz numaralı "Açıkta Ankraj ve Kaya Bulonu Yapılması" iş kaleminin birim fiyat tariflerinde kaya bulonu imalatında zorunlu olarak taşıma plakalarının, kamaların, genleşme ankarjlarının, tesviye plakalarının, somunların ve rondelaların kullanılacağı belirtilmediği, ancak idare tarafından söz konusu girdilere yönelik açıklama istenilmediği,

c-GÖRDES-05 poz numaralı "Kaplama Betonu Yapılması (C30)" iş grubunun birim fiyat tarifinde "Beton-Betonarme üretimi için kırılmak suretiyle elde edilen kumun (konkasör kumu) çıkarılması yıkanması" ifadelerine yer verildiği, kaya ocağı paftasında ocağının gösterildiği, nakliye mesafesinin 2000 metre olarak belirtildiği ve Sözleşme Tasarısı'nın 23.4'üncü maddesinde idarenin konkasör çalıştırılmasını öngördüğü ancak konkasörün çalışma saatleri ve ocağın konkasör kumunun çıkarılması için gerekli makine ve işçiliğe ilişkin olarak aşırı düşük teklif açıklaması istenilmediği, yapılacak olan

beton kaplamanın amacının baraj rezervuarından su kaçaklarının önlenmesi olduğu, beton kaplamanın anolar halinde yapılacağı, söz konusu anoların birleşim yerlerinin pvc conta, mastik asfalt ve derz dolgusuyla kapatılarak sızdırmazlığın sağlanacağı ancak birim fiyat tarifine göre kullanılması gereken mastik asfalt, derz dolgu malzemesi ve işçiliğe yönelik açıklama istenilmediği,

d-GÖRDES-10 poz numaralı "HDPE Esaslı Geomembran + Çift Kat Geotekstil Kaplama Yapılması" iş grubunun birim fiyat tarifinde geotekstil keçenin çift kat yapılacağı belirtiltiği, proje ve birim fiyat tarifi gereği keçe miktarının $(1,1 \times 2 =) 2,2$ m² olduğu, ancak idarenin aşırı düşük teklif açıklama talebinde keçe miktarının $(1,0 \times 2 =) 2$ m² olarak belirtildiği, işlemin Kamu İhale Kanun'unun beşinci maddesine aykırı olduğu,

-İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamasının uygun olmadığı şöyle ki;

-İdarenin, Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin 11'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre yaklaşık maliyeti güncellediği, sınır değerinin altında teklif veren ve aşırı düşük teklif açıklamasında bulunan isteklilerin, açıklamalarında Bakanlığın rayiçlerini kullanmaları durumunda, bahse konu tekliflere ilişkin olarak TÜİK İnşaat Maliyet Endeksi ve Değişim Oranına göre açıklamada kullanılan rayiçlerin güncellenmesinin idarece talep edilmesi gerektiği,

-Açıklama istenilmeyen girdiler de dahil olmak üzere her bir girdi miktarı ile rayiç fiyatların çarpım sonucunun sıfır olamayacağı, dolayısıyla maliyet toplamının iki haneye yuvarlanarak kâr ve genel gider eklenmesi gerektiği,

-Açıklamada kullanılan kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış rayiçlerin sıralı liste halinde sunulmadığı,

-Açıklama kapsamında sunulan fiyat teklifleri ve ilgili meslek mensubu tarafından düzenlenmiş tutanakların ihalenin yapıldığı

tarihten önceki son geçici beyanname döneminde hazırlanmadığı, fiyat teklifinin tarihi ile meslek mensubunca düzenlenen tutanağın tarihinin aynı olup olmadığı ve tutanaklar ve fiyat teklifleri arasında uyumsuzluk olup olmadığının tekrar değerlendirilmesi gerektiği, değerlendirme sonucunda gerçeğe aykırı beyan tespit edilmesi durumunda söz konusu belgelerin mükellef veya isteklinin bağlı olduğu vergi dairesine gönderilmesi ve gerekli olması halinde Cumhuriyet Savcılığına bildirimde bulunulması gerektiği,

-TÜPRAŞ'ın resmi internet sitesinde yayınlamış olduğu motorin yoğunluğunun 820/845 kg/m³ arasında olduğu ve EPDK tarafından Manisa ilinde işin ilan ve ihale tarihi arasında geçerli olan akaryakıt bayii günlük motorin pompa fiyatları incelendiğinde, açıklamada kullanılması gereken motorin fiyatının KDV hariç 5,33 TL/kg olduğu, ancak idarenin şikâyete cevap yazısında mazot girdisinin 5,01 TL/kg olarak alındığının belirtildiği,

-Yüklenici firmaların gerçekleştirdikleri faaliyetlerden belli bir kazanç elde etmeyi amaçladığı, aşırı düşük teklif açıklamasına ilişkin olarak idare tarafından verilen rayiçlerde yüklenici kar ve genel giderler kalemi bulunmadığından firmaların belli oranda kâr öngörmeleri gerektiği, ayrıca rayiçlerde bulunmayan stopaj, damga vergisi, KİK payı, ihale kararı, all risk, muhtasar, SGK primi işveren payı ve işsizlik sigortası payının da yüklenici tarafından ödeneceği, söz konusu hususa ilişkin Yüksek Fen Kurulunun kararına göre yüklenici kârı hariç genel giderlerin %15 olarak alınması gerektiği, oysaki idarece bu oranın dikkate alınmadığı iddia edilmekte ve itirazın şikâyet başvurusunun Kurumumuzca incelenerek gereğinin yapılması istenmektedir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

İhale komisyonunun 18.01.2019 tarihli kararı incelendiğinde; ihaleye 35 isteklinin katıldığı, Özşa Yapı San. Tic. A.Ş. tarafından sunulan iş deneyim belgesinin tutarının asgari

tutarı sağlamadığı ve ortaklık durum belgesinde yer alan tarihin hatalı olduğu, Kıbrıs İnş. Taahhüt Madencilik Enerji San. ve Tic. A.Ş – As-Yol Yapı San. ve Tic. A.Ş. İş Ortaklığı ile Hidrokar İnş. ve Tic. A.Ş. – Üçer İnş. ve Tic. A.Ş. İş Ortaklığının tekliflerinin özel ortaklar tarafından iş deneyim belgesi sunulmadığı gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakıldığı, idarece hesaplanan sınır değer altında kalan on istekliden açıklama istenildiği, yedi isteklinin açıklama sunmadığı, Öz Er-Ka İnş. Turz. Elek. Taah. Tic. ve San. A.Ş. ile Mek Grup İnş. Nakliyat Madencilik San. ve Tic. A.Ş. – Turkey Yapı İnş. Nakliyat Hafriyat Gıda Turizm Enerji San. ve Tic. A.Ş. İş Ortaklığı tarafından sunulan aşırı düşük açıklamalarının uygun bulunmayarak teklifin reddedildiği, Sarıyıldız Mühendislik İnş. Taahhüt Turizm Gıda San. ve Tic. A.Ş. – Dnz Yol Yapı A.Ş. İş Ortaklığı tarafından sunulan açıklamanın uygun bulunarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif, başvuru sahibi Msm Altyapı İnş. Enerji PeTic. Maden. Nak. Gıda San. Tic. A.Ş.nin ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif olarak belirlendiği anlaşılmıştır.

Teklifi sınır değer altında kalan isteklilerden 28.12.2018 tarihinde aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği, söz konusu yazı ekinde açıklama istenecek iş kalemleri ve açıklama istenilmeyen analiz girdileri listesinin yer aldığı, 04.01.2019 tarihinde Öz Er-Ka İnş. Turz. Elek. Taah. Tic. ve San. A.Ş. tarafından açıklama istenilen iş kalemlerinin miktarlarının hatalı belirlendiğine yönelik idareye şikâyet başvurusunda bulunulduğu, başvuru üzerine idarece teklifi sınır değer altında kalan isteklilerden 04.01.2019 tarihinde ikinci kez aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği, söz konusu yazı ekinde aynı iş kalemleri ve açıklama istenilmeyen analiz girdileri listesinin yer aldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı Düşük Teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı

aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü, gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerinin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Aşırı düşük teklif sorgulaması öngörülen ihalelerde yaklaşık maliyetin hesaplanması sırasında yapılacak işlemler” başlıklı 38'inci maddesinde “38.1. İdare, yaklaşık maliyetin hesaplanması sırasında her bir iş kalemi/grubunun yaklaşık maliyete oranını tespit edecektir. Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemleri/grupları tutarlarının büyükten küçüğe sıralandığı ve oranların kümülatif toplamının da gösterildiği “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” ile iş kalemleri/gruplarına ait ayrıntılı analizler ve analiz

girdilerinin tutarları itibarıyla küçükten büyüğe sıralanmış halini gösteren "sıralı analiz girdileri tablosu" hazırlanarak yaklaşık maliyet hesap cetveli kapsamında ihale onay belgesine eklenecektir. Sıralı iş kalemleri/grupları listesi oluşturulurken, iş kalemleri/grupları tutarlarının yaklaşık maliyete oranları, en yakın dört ondalık basamaklı sayıya getirilecek biçimde yuvarlanacak ve bu oranların toplamının, yuvarlama nedeni ile 1 den farklı olması dikkate alınmayacaktır." açıklaması,

Anılan Tebliğ'in "Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler" başlıklı 45'inci maddesinde "... 45.1.1. Yapım işleri ihalelerinde, 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan geçerli teklifler tespit edildikten sonra;

Yaklaşık maliyetin % 120'sinin üzerindeki ve % 40'ının altındaki teklifler dikkate alınmaksızın, geçerli tekliflerin aritmetik ortalaması ve standart sapması hesaplanır.

Tort1 : Geçerli tekliflerin (Tn) aritmetik ortalaması (Tort1 =)

σ : Geçerli tekliflerin standart sapması ($\sigma =$)

Aritmetik ortalamadan standart sapma çıkartılır ve eklenir.

Tort1- σ

Tort1+ σ

Aritmetik ortalama değerinin standart sapma kadar aşağısı ve standart sapma kadar yukarısı arasında kalan bölgede yer alan tekliflerin tekrar ortalaması alınmak suretiyle, ikinci aritmetik ortalama bulunur.

Ti : Standart sapma aralığında kalan teklifler : { Ti: (Tort1- $\sigma \leq Ti \leq$ Tort1+ σ)}

Tort2 : Standart sapma aralığında kalan tekliflerin (Ti) aritmetik ortalaması (Tort2=)

Hesaplanan ikinci aritmetik ortalama yaklaşık maliyete bölünmek suretiyle (C) değeri elde edilir.

C : Tort2/YM

(C) değeri aşağıdaki eşitliklerin ilgili olanında yerine konularak (K) değeri bulunur.

$C < 0,60 \rightarrow$

$0,60 \leq C \leq 1,00 \rightarrow$

$C > 1,00 \rightarrow$

Sınır değer aşağıdaki eşitlikten bulunur:

SD (Sınır değer) =

...

45.1.1.4. Yaklaşık maliyetin % 120'sinin üzerinde ve % 40'ının altındaki teklifler dışında tek geçerli teklif bulunması durumunda; "Tort2" değeri tek geçerli teklife eşittir. Yaklaşık maliyetin % 40 – % 120 aralığında geçerli teklif bulunmaması durumunda; sınır değer yaklaşık maliyetin % 40'ıdır. (45.1.1.) maddesine göre yapılan hesaplama sonucunda sınır değer yaklaşık maliyetin % 40'ının altında çıkması durumunda sınır değer yaklaşık maliyetin % 40'ı olarak belirlenir.

Sınır değer hesaplanmasında idarelerin faydalanmasına yönelik olarak hazırlanan "Yapım işlerinde sınır değer hesaplama aracı" programına Kurumun (www.kik.gov.tr) internet sayfasından erişilebilir.

45.1.1.5. Bu madde kapsamında sınır değer hesaplanmasında, 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan isteklilerin teklifleri "geçerli teklif" olarak dikkate alınacaktır.

45.1.2. Sınır değer altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80'lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir.

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan "sıralı iş kalemleri/grupları listesi" kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80'lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya

tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2.İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan "sıralı analiz girdileri listesi" kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3'üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15'ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15'lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3'ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre

açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.4.İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

...

(Ek-Y.2)'de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında istekli olabileceklere verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.” açıklaması,

İdari Şartname'nin “İhale konusu işe ilişkin bilgiler” başlıklı 2'nci maddesinde “2.1. İhale konusu işin

a) Adı:Gördes Barajı Sağ Sahil Zemin İyileştirilmesi 2 Kısım

b) Yatırım proje no'su/kodu:1986A010110

c) Miktarı (fiziki) ve türü:

Gördes Barajı sağ sahilinde geçirimli olan zeminde 450.000 metreküp kazı yapılarak 60.000 metrekare alanın membranla kaplanması ve üzerine 42.500 metreküp koruyucu beton imalatı yapılması

Ayrıntılı bilgi idari şartnamenin ekinde yer almaktadır.

ç) Yapılacağı yer: Manisa İli Gölarmara İlçesi..." düzenlemesi,

İdari Şartname'nin 33'üncü maddesinde "33.1. İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yöntemle göre sınır değeri hesaplar.

33.2. Teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden Kanunun 38 inci maddesine göre açıklama istenecektir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değerin altında kalan teklifleri aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen işin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir. İhale komisyonunca reddedilmeyen teklifler, geçerli teklif olarak belirlenir. İhale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin sınır değerin altında olması durumunda kesin teminat 40.2 maddesinde yer alan hüküm uyarınca hesaplanan tutar üzerinden alınır." düzenlemesi,

Sözleşme Tasarısı'nın "Sözleşmenin ekleri" başlıklı 8'inci maddesinde "...8.2.1. İhale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir

- 1-Yapım İşleri Genel Şartnamesi
- 2-İdari Şartname,
- 3-Sözleşme Tasarısı,
- 4-Birim Fiyat Tarifleri ve Cetveli,
- 5-Mahal Listesi,
- 6-Özel Teknik Şartname,
- 7-Genel Teknik Şartname,
- 8-Ön / Kesin Projeler,
- 9-Açıklamalar (varsa),
- 10-Diğer Ekler..." düzenlemesi yer almaktadır.

Başvuru dilekçesinde iddia konusu yapılan hususlara ilişkin değerlendirmeler aşağıdaki gibidir:

Şikâyete konu ihalenin yaklaşık maliyetinin, Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin 11'inci maddesi ve Yüksek Fen Kurulu'nun 15.08.2018 tarih ve 2018/31 sayılı kararı doğrultusunda güncellendiği, güncellenen yaklaşık maliyetin %80'lik kısmına giren iş kalemleri/gruplarının belirlendiği,

	POZ	Miktar	Güncellenmiş Tutar	Oran	Kümülatif Oran	Güncellenmemiş Tutar	Oran	Kümülatif Oran
GÖRDES-05	42.500	18.440.498,40	46,291	46,29096	13.401.525,00	45,2983	45,2983	
GÖRDES-01	450.000	7.077.456,00	17,766	64,05742	5.143.500,00	17,3855	62,6837	
GÖRDES-10	60.000	3.546.000,00	8,9015	72,9589	3.000.000,00	10,1402	72,824	
GÖRDES-08	130.000	2.960.464,00	7,4316	80,39052	2.151.500,00	7,27225	80,0962	
GÖRDES-09	100.000	2.650.176,00	6,6527	87,04322	1.926.000,00	6,51004	86,6063	
GÖRDES-07	250.000	2.284.160,00	5,7339	92,77712	1.660.000,00	5,61094	92,2172	
GÖRDES-11	60.000	1.773.000,00	4,4507	97,22786	1.500.000,00	5,07012	97,2873	
GÖRDES-04	10.000	500.038,40	1,2552	98,4831	363.400,00	1,22832	98,5156	

GÖRDES-13 200 412.800,00 1,0362 99,51935 300.000,00 1,01402
99,5297
GÖRDES-03 5.000 88.889,60 0,2231 99,74249 64.600,00 0,21835
99,748
GÖRDES-02 5.000 62.539,20 0,157 99,89948 45.450,00 0,15362
99,9016
GÖRDES-06 50 34.235,57 0,0859 99,98542 24.880,50 0,0841
99,9857
GÖRDES-12 1 5.807,06 0,0146 100 4.220,25 0,01426 100
Y.M 39.836.064,23 29.585.075,75

Yaklaşık maliyetin güncellenmesinin aşırı düşük teklif açıklama istenecek iş kalemlerinin sıralamasını değiştirmediği ve yaklaşık maliyetin %80'ini oluşturan GÖRDES-01, GÖRDES-05, GÖRDES-08 ve GÖRDES-10 iş gruplarına yönelik teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden açıklama talebinde bulunulduğu anlaşılmış, başvuru sahibinin bu husustaki iddiasının yerinde olmadiğı sonucuna varılmıştır.

GÖRDES-10 poz numaralı "HDPE Esaslı Geomembran + Çift Kat Geotekstil Kaplama Yapılması" iş kaleminin birim fiyat tariflerinden 1 m2 imalat için iki kat geotekstil keçe kaplaması yapılacağının anlaşıldıiğı dolayısıyla 1 m2 alana 2 m2 geotekstil keçe kullanılacağı, 2,2 m2 olması gerektiğine yönelik iddianın yerinde olmadiğı anlaşılmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.2.2'nci maddesinde, aşırı düşük teklif sorgulama yazısı kapsamında isteklilere gönderilen analizlerdeki işçilik girdilerinin tutarlarının analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamayacağı yönünde açıklama bulunmaktadır. Mevcut analizlere göre hiçbir iş kaleminde işçilik girdisi açıklama istenilmeyecek girdi olarak belirlenmediğinden başvuru sahibinin iddiasının yerinde olmadiğı sonucuna varılmıştır.

Başvuru sahibi tarafından birim fiyat tarifleri ile idarece istenilen analizler kıyaslandığında malzeme ve işçilik

girdilerinin açıklamayı kolaylaştırıcı şekilde eksik olarak istendiği iddia edilmektedir.

Öncelikle idarece gönderilen belgeler incelendiğinde yaklaşık maliyete esas analizler dikkate alınmak suretiyle açıklama istenildiği, bu yönüyle analiz girdi miktarları karşılaştırıldığında uyumsuzluk bulunmadığı görülmektedir. Ancak iddiaya konu edilen diğer hususlar bakımından değerlendirme yapılabilmesini teminen ve birim fiyat tarifleri ile analizlerin karşılaştırılmasını mümkün kılabilmek adına aşağıdaki tespitler yapılmıştır.

GÖRDES-10 iş kaleminin birim fiyat tariflerinde "...İşverenin talimatına uygun olarak, Geotekstil (400 gr/m²) + 2 mm Geomembran (HDPE) + Geotekstil (400 gr/m²) yer sergisinin üretimi/temini ve iş yerine taşınması İdarece onaylanmış proje ve detaylarına göre döşenmesi, inşaat yerindeki yükleme, yatay ve düşey taşıma, boşaltma, her türlü malzeme ve zayıatı, işçilik araç ve gereç giderleri, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil, 1 m² fiyatı..." ifadelerine yer verilmiş, söz konusu düzenlemelerden anılan iş kaleminde geotekstil keçenin serilmesi işinin de yer aldığı anlaşılmış, ancak idare tarafından analiz formatlarında geotekstil keçenin malzeme girdisine yönelik açıklama talep edilirken oluşacak işçilik ile ilgili herhangi bir açıklama talebinde bulunulmadığı,

GÖRDES-01 poz numaralı "Açıkta Kazı Yapılması" iş kaleminin birim fiyat tariflerinde "...her koşulda imalat yapılacak zemin üzerindeki ağaçların ve fundalıkların kesilmesi, bitkisel toprağın, köklerin yeniden sürmeyecek şekilde ayıklanması, artıklarının temizlenmesi ve çürüeyebilen organik maddelerin ve daha alttaki gevşek kısımların sıyrılarak temizlenmesi, sökülen ağaçların Orman İdaresi'ne veya mal sahibine teslimine kadar muhafazası için istif yerinde yapılan her türlü işçilik, kazının kuruda yapılabilmesi için drenaj sağlanması, çıkan suyun boşaltılması..." ifadelerine yer verildiği, idarece hazırlanan analiz formatlarında ise söz konusu iş kalemlerine yönelik olarak "1m³ açıkta kazı yapılması bedeli toplam su

çekme, ağaç kesme vs. karşılığı %5" şeklinde açıklama istenildiği,

GÖRDES-08 poz numaralı "Açıkta Ankraj ve Kaya Bulonu Yapılması" iş kaleminin birim fiyat tariflerinde "...her uzunlukta ankraj demirlerinin ve kaya bulonlarının ve aksesuarlarının (taşıma plakaları, kamalar, genleşme ankrajları, tesviye plakaları, somun ve rondelalar vb.) temin edilmesi, işyerine taşınması, iş için gerekli katkı maddelerinin (sıvı veya toz) temin edilmesi iş yerine taşınması, yerine konuluncaya kadar her türlü taşıma, yükleme ve boşaltma işlerinin yapılması, projelerine göre bükülüp hazırlanması... Proje boyutlarına göre yerine konulmadan önce (plaka, somun vb.) aksesuarları dahil tartılarak bulunan ağırlık üzerinden (kg) yapılacaktır..." ifadelerine yer verildiği, idarece hazırlanan analiz formatlarında ise taşıma plakaları, kamalar, genleşme ankrajları, tesviye plakaları, somun ve rondelalar gibi malzeme girdilerine yer verilmediği,

GÖRDES-05 poz numaralı "Kaplama Betonunun Yapılması (C30)" iş kaleminin birim fiyat tariflerinde "Projelere, teknik şartnamelere ve İdarenin talimatına uygun olarak, kum ve çakıl, kum-kırmataş veya konkasör kumu ve kırmataş ile hazırlanan (her tür ve çeşitte muhtemel katkı maddesi dahil), pompa ile veya diğer vasıtalarla dökülen, uygun vasıta, makine ve ekipman kullanılarak yerleştirilen, karıştırılan, dövülen, projesinde gösterilen ve İdarece istenilen mukavemette imal edilen C30 beton sınıfında kap-lama betonu yapılması..." ifadelerine yer verildiği, ayrıca birim fiyat tariflerinin Notlar kısmında "...7) Kaplama betonunun imalatı projesinde belirtildiği şekilde anolar halinde dökülecek olup bu imalat aşamasında kullanılacak olan kalıp ve derz dolgu maliyetleri teklif birim fiyata dahildir.

8) Mastik asfalt ve bitüm emdirilmiş keçe imalatları birim fiyatlara dâhildir..." ifadelerine yer verildiği, idarece hazırlanan analiz formatlarında ise pvc conta, mastik asfalt ve derz dolgusuna ilişkin malzeme girdilerine yer verilmediği

tespit edilmiştir.

GÖRDES-08 poz numaralı "Açıkta Ankraj ve Kaya Bulonu Yapılması" iş kalemi analizinde B-D.305 poz numaralı "Ankraj demiri konulması" birim fiyatının kullanıldığı, ilgili birim fiyat analizinde ise demir malzeme girdisinin yer aldığı ve söz konusu iş kaleminin kg olarak ödemesinin yapılacağı, başvuru sahibi tarafından analizlerde yer verilmediği iddia edilen malzemelerin (taşıma plakları, kamalar, genleşme ankrajları, tesviye plakaları, somun ve rondelalar vb.), analizde yer almadığının söylenemeyeceği dikkate alındığında iddianın bu kısmının uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Analizlerde birim fiyat tarifleri kapsamında yer alan girdiler için birim fiyat veya iş kaleminin fiyatının belli bir oranı olarak belirlenmesi hususunda idarenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte, GÖRDES-01 poz numaralı "Açıkta Kazı Yapılması" iş kaleminde %5 olarak belirtilen girdinin açıklama istenirken etkilediği analiz girdi miktarlarının %5 oranında arttırılması yoluyla açıklamada kullanılması gerektiği, örneğin bahse konu iş kaleminde yer alan mazot girdi miktarının 0,3003 kg yerine bu girdi miktarının %5 oranında arttırılarak 0,3153 kg şeklinde açıklama istenilmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Yukarıda yapılan tespitler ışığında, ihale dokümanı kapsamında bulunan birim fiyat tarifleri ile yaklaşık maliyetin tespitinde ve aşırı düşük tekliflerin sorgulanması aşamasında kullanılan analiz formatlarının birbirleri ile uyumlu olmadığı, her ikisinde olması gereken malzeme ve işçilik miktarları bakımından farklılıklar bulunduğu, bu durumun, tekliflerini ihale dokümanı kapsamında bulunan birim fiyat tariflerini dikkate alarak hazırlayan isteklilere etki edeceği, bu etkinin teklifi sınır değer üzerinde bulunan istekliler ile teklifi sınır değer altında kalan istekliler için aynı olması gerektiği, ancak somut durumda aktarılan tespitler dikkate alındığında birim fiyat tariflerine uygun ve uyumlu olmayan analizler kullanılarak açıklama istenilmesinin

teklifi sınır değerin altında kalan ve bahse konu analizlere dayanarak teklifine açıklama getiren istekliler lehine fiyat avantajı oluşturabileceği değerlendirilmiş, aşırı düşük teklif açıklamalarında kullanılan analizlerin birim fiyatlar tariflerine uygun şekilde hazırlanmak suretiyle teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması istenmesi yönünde düzeltici işlem tesis edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, analiz formatlarının birim fiyat tarifleri ile uyumlu hale getirilmesine yönelik idari işlemlerin, yaklaşık maliyette muhtemel değişiklikler anlamına geleceği de idarece dikkate alınması gereken bir diğer husustur.

Yukarıda tespit edilen aykırılıkların, ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarının sıhhatini etkileyecek olması ve birim fiyat tarifleri ile analiz formatlarının uyumlu hale getirilmesi yönünde düzeltici işlem öngörülmesi sonucuna ulaşıldığından, başvuru sahibinin ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarına yönelik iddialarının inceleme konusu edilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuata aykırılıkların düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte olduğu tespit edildiğinden, aşırı düşük teklif açıklamalarında kullanılan analizlerin birim fiyatlar tariflerine uygun şekilde hazırlanmak suretiyle teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması istenmesi yönünde düzeltici işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine,

Oybirliği ile karar verildi.